

Nikola Tesla Müzesi Müdürü Branimir Jovanovic ile Söyleşi

Röportaj : Elk.Elo.Müh. Ali Fuat Aydın
ali.fuat.aydin@emo.org.tr

-Kısaca kendinizi tanıtabilir misiniz?

1955 yılında Belgrad'da doğdum. 1977 yılında Makina Mühendisliği Fakültesini bitirdim. Nikola Tesla Müzesi'nde öğrenci görevli olarak işe başladım ve daha sonra 2001 yılına kadar profesyonel olarak çalışmaya devam ettim. Müzede, stajyerlikten müdürlüğe kadar bütün pozisyonlarda görev yaptım. Zagreb Üniversitesi'nde Tarih ve Bilim Felsefesi alanında yüksek lisans yaptım ve Belgrad Makina Mühendisliği Fakültesi'nde doktoramı 1995 yılında tamamladım. Bütün tezlerim değişik yönleriyle Tesla'nın çalışmalarına adanmıştı. Geçtiğimiz on yılda, Belgrad'da Uygulamalı Ekoloji Fakültesi'nde yenilenebilir enerji alanında ve sürdürülebilir gelişme üzerine danışmanlıkla ilgilendim. Ekim 2014 ayından bu yana tekrar Nikola Tesla Müzesi müdürü olarak görevdeyim.

- Nikola Tesla'nın neden önemli olduğu hakkında bilgi verebilir misiniz?

Tesla son dönemin bağımsız bilim insanlarından biri, bir dahiydi. Kendisinden sonra bilimin bir ekip çalışması olduğu ilkesi benimsenmiştir. Tesla modern uygarlığa bir çok önemli katkılar sağlamıştır. Bunlardan en önemlileri sanayide alternatif akım kullanımına ilişkin patentleri, sinyallerin kablosuz iletimi ve özellikle ilginç olanı 20. yüzyıl başlarında Dünya'nın elektriksel potansiyelini kullanarak enerjinin kablosuz iletimi üzerine çalışmaları olmuştur. Makina mühendisliği alanındaki dahiyane buluşları her ne kadar elektrik mühendisliği alanındakilerin gölgesinde kalmış olsa da son yıllarda bu buluşları da dikkat çekmeye başlamıştır. Ayrıca, bu noktada, Tesla'nın teknoloji ve modern toplumun gelişimi arasındaki ilişkiye olan yansımalarına da dikkat çekmek istiyorum.

- Nikola Tesla Müzesi hakkında bilgi verebilir misiniz?

Nikola Tesla Müzesi günümüz Sırbistan sınırları içerisinde yer alan Belgrad kentinde 1952 yılında kurulmuştur. Bilimsel dokümanları dahil olmak üzere Tesla'nın tüm kişisel eşyaları ve külleri ABD'den getirilerek müzede bulundurulmaktadır.

Müzenin en önemli bölümü 160.000 parçadan oluşan dokümanlar, yazışma ve araştırma notlarıdır. Bu koleksiyon UNESCO'nun "Dünya'nın Hafızası" listesine konmuş ve kendi türü içerisinde dünyanın en büyük bireysel bilimsel koleksiyonu olma özelliğine sahiptir. Müze, birbiriyle bağlantılı üç bölümden oluşmaktadır: Tesla'nın mirasının korunması ve sergilenmesi ile ilgili kültürel bölüm; araştırmalar, yayınlar, Tesla'nın çalışmalarına ilgi duyan bireyler ve akademik kuruluşlarla işbirliğini içeren bilimsel bölüm ve Tesla'dan kalanların korunmasına yönelik anı bölümü.

- Elektrik Mühendisleri Odası tarafından İzmir'de düzenlenen Nikola Tesla Sempozyumu hakkında düşünceleriniz nelerdir?

Çok iyi organize edilmiş bir sempozyum. Gençlerin ilgisinin yanı sıra Türkiye'nin bir çok yerinden üst düzey akademisyenlerin ve mühendislerin katılımından çok etkilendim.

- Elektrik Mühendisleri Odası ile Nikola Tesla Müzesi arasında gelecek dönemde işbirliği olanakları konusunda düşünceleriniz nelerdir?

Elektrik Mühendisleri Odası'nın yöneticileri ile yaptığım görüşmelerde Nikola Tesla Müzesi'nin, bu işbirliğinin devamı ve daha ileri seviyelere çıkar-

tılmasına yönelik ilgisini zaten ifade etmiştim. Bunun bir çok yolu bulunmakta. Örneğin, gelecekte çeşitli etkinliklerin organize edilmesi, enerjinin kablolu iletimi gibi günümüz bilim adamlarının ilgisini çeken Tesla'nın çalışmalarından araştırılmasına yönelik ortak projelerin yürütülmesi gibi.

- Nikola Tesla ile ilgili dünya çapında gerçekleştirilen diğer etkinlikler, topluluklar ve çalışmaları hakkında ne düşünüyorsunuz?

Tüm dünyada Tesla'nın kişiliği ve

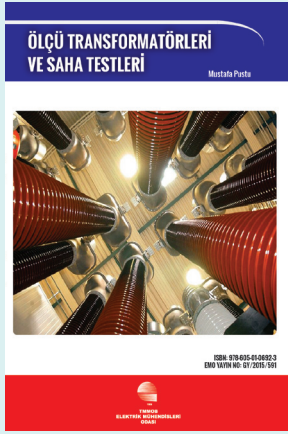
çalışmalarını değişik yönleriyle araştırılan faal gruplar ve bireyler bulunmaktadır. Bu, doğru yönlendirilmesi gereken büyük bir enerji. Bu nedenle, buna yönelik çabaların nitelikli bir şekilde yönlendirilmesine yardımcı olacak kuruluşlara çok önemli görevler düşüyor. Bu açıdan, Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi büyük öneme sahip.

7- Türkiye'deki elektrik mühendislerine yönelik bir mesajınız var mıdır?

Sempozyumun giriş bölümünde değerli Türk akademisyenlerinin top-

lumsal gelişimi yönlendirmede modern bilim insanı sorumluluğunun bilincinde olduklarını gördüm. Bu farkındalık ve sorumluluk Tesla'da da mevcuttu ve buna göre zaman zaman zor kararlar alması gerekmişti. Modern toplumda benzer örneklerle rastlanması pek mümkün olmamakla birlikte Elektrik Mühendisleri Odası'nın bu alanın korunması ve aktarımında gerekli olan vazgeçilmez bir örnek olarak kalacağına inanıyorum.

Kitap Tanıtımı

ÖLÇÜ TRANSFORMATÖRLERİ ve SAHA TESTLERİ

Yazar : Mustafa Pustu • ISBN No: 978-605-01-0692-3 • EMO Yayın No: GY/2015/591

Yayın Yeri: Ankara • Sayfa Sayısı: 346 • Ederi: 45,00 TL

Enerji sektöründe çalışan; teknisyen, tekniker, mühendis, her kesimden işletme personeli ve ölçü transformatörleri hakkında bilgi sahibi olmak isteyenlerin başvuracağı bu kitap; birçok uluslararası standart ile alanında öncü yerli ve yabancı birçok kuruluşun güncel dokümanlarından yararlanılarak hazırlanmıştır. Son yıllarda elektrik enerjisi üretim ve dağıtım hizmetlerinin özelleşmesi, enerji alım ve satımlarının gerçek zamanlı olması zorunluluğunu getirmiştir. Ölçü transformatörleri enerji satan ve alan için terazi görevi yapmaktadır. Bu kitapta, enerji üretim ve tüketiminin her geçen an katlanarak arttığı günümüzde, elektrik sistemlerinde çokça kullanılan ancak gerektiği kadar öneminin farkında olunmayan ölçü transformatörlerine detaylı olarak yer verilmiştir.

MÜŞTEREKLERİMİZ, PAYLAŞTIĞIMIZ HER ŞEY

Yazar : Jay Walljasper • Çeviri: Tuncay Birkan, Savaş Kılıç, Müge Gürsoy Sökmen, Özge Çelik, Barış Cezar, Bülent Doğan • Yayına Hazırlayan: Özde Duygu Gürkan, Eylem Can, Semih Sökmen
Kapak Tasarımı: Emine Bora

Metis yayınları tarafından Mayıs ayında "Toprağı ve suyu, ekonomiyi, interneti, demokrasiyi, mahalleleri, ormanları, parkları, hepimize ait şeyleri nasıl korumalı? Nasıl geliştirmeli? Sahadan bir eylem kılavuzu" duyurusuyla Türkiye'nin bugünkü sorunlarının çözümü için bir yeni ufuk olması dileğiyle yayınlandı.

Kitabın "Müşterekler: Türkiye'de Mücadelenin Odağında" bölümünde Gezi Parkı'ndan Validebağ savunmasına, Yırca'nın zeytin ağaçlarından Datça'nın badem ağaçlarına, suyu gasbedenlere inat suyun savunulmasına, mahallelerden forumalara pek çok konuya yer verilmiş. Kentimizin yakın tarihinde büyük bir yer alan Kordonboyu kazıklı yol projesine karşı yürütülen mücadele de "Bir Sivil Kalkışma Öyküsü: Kordonyolu" (Haluk Tekeli) bölümünde karşımıza çıkıyor. TMMOB İzmir İKK tarafından uzun yıllar sürdürülen mücadele sonrasında bugünkü rekreasyon alanı özelliğine kavuşan Kordon'un öyküsü okuyucuyu sınırsız karşılıyor. Konak tünelinin trafiğe açıldığı ve körfez geçişinin tartışılmaya başlandığı bugünlerde dünyada verilen mücadele örnekleri ile müştereklerimizi ve kamu mülkiyetini tekrar gündeme sunuyor.